

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

Sunek v stavbo Hitlerjevih načrtov

ITALIJANSKO PRIJATELJSTVO IN ZAVEZNIŠTVO V PRAVI LUČI.

V zmagi Adolfa Hitlerja ni videl nemški nacionalizem samo obnovitve predvojne veličine Nemčije, marveč tudi izpolnitev vseh zunanje-političnih stremiljenj, zlasti pa spremembo državnih meja v srednji Evropi v korist Nemčije. Med obljubami, s katerimi je Hitler deset let opajal nemško ljudstvo, je bila tudi priključitev Avstrije, vrnitev poljskega Pomorjanskega ter korektura nemških meja drugod. In prav zaradi tega svojega zunanje-političnega programa je vzbujal v svetu največ skrb, zlasti še, ko se je vezal s fašistično Italijo. Nemški revizionizem je mogel postati v zvezi z italijanskim in madžarskim močna, če ne neposredno nevarna, pa vsaj v evropske mednarodne odnose zmedo in stalno napatost vnašajoča sila. Tako je bilo do trenutka Hitlerjeve popolne zmage, in zelo verjetno je, da je tudi on sam verjel v mogočnost izvedbe tega svojega programa. Toda čim je hotel seči od besed do dejanj, ga je zadel prvi usodni udarec prav od tam, od koder ga je gotovo najmanj pričakoval: iz fašistične Italije same!

Rimska posvetovanja zadnjih dni so sedaj toliko osvetljena, da vemo, čemu so bila inscenirana in kakšne bodo njihove posledice: O priliki Pape novega, Göringovega in Dollfusovega obiska v Rimu je šlo glavno za to, da se odstranijo nesoglasja med težnjami Italije, Nemčije in Avstrije v lastnih zadevah. Obiska in razgovor je insceniral Mussolini sam, da zavrne Hitlerja v one meje zunanje-političnih prizadevanj, ki niso nasprotne Rimu. V prvi vrsti je pa hotel povedati narodnim socializmom, da priključitev Avstrije k Nemčiji nikoli ne bo dovolil. Pape in Göring sta morala tako izvedeti od svojih najbližjih prijateljev in zaveznikov Italijanom, da so splavale po vodi tiste sanje, ki so se zdle Berlinu najlažje izvedljive. In da je bil poudarek italijanskega hotenja glede nadaljnje usode Avstrije še večji, je moral kar na hitro prileteti v Rim še avstrijski kancelar dr. Dollfuss, avstrijski eksponent istega Mussolinija in še Vatikan, kajti tu sta Vatikan in Kvirinal popolnoma eni misli: Avstrija mora ostati ločena od Nemčije; združiti se sme samo z Madžarsko kot nova dvojná monarhija pod žezlom Otona Habsburškega.

Razočaranje Hitlerja, Göring in Papena je moralo biti pač grenko, a edino

kar so lahko storili, je bilo to, da so izposlovali od Mussolinija in papeža vsaj začasno »odgodite v« ustanovitve nove dvojne monarhije, ki bi za vedno odcepila Avstrijo od vsake, kakršne koli zveze z Nemčijo. Ta »uspeh« Hitlerjeve Nemčije pa ne pomeni dejansko nič več kakor golo ohranitev sedanjega stanja. Avstrija je za Nemčijo izgubljena vsaj tako dolgo, dokler bo držala nad njo svojo roko fašistična Italija, ki — to se je sedaj popolnoma jasno pokazalo — podpira Heimwehrr in krščanske socialce. Kancelar dr. Dollfuss je njen eksponent, izvrševalec njene volje v svoji zunanji politiki! Tako se je najsijajneje pokazalo, kakšno je prijateljstvo fašistične Italije do fašistične Nemčije in kako daleč sega. Italija ne mara meje svoje nemške »zaveznice« na Brennerju; vmes med njima mora biti mala Avstrija, s katero ima italijanski fašizem drugačne namene: postane naj z Madžarsko klin v srcu male antante in »zbirališče« za tiste dele sosednjih držav, ki naj bi se »odcepili« od držav male antante, posebno od Jugoslavije, in tu spet v prvi vrsti Hrvaške.

Hitlerjeva Nemčija sme sedaj »realizirati« samo tiste dele svojega zunanje-političnega programa, ki se ne tičejo interesov Italije. To so stremjenja Nemčije, ki so naperjena proti Slovanom, izrecno Poljakom! Toda vsaka revindikacija v to smer pomeni — vojno! Ta vojna se pa ne bi bila samo med Nemčijo in Poljsko, temveč tudi med Nemčijo in ostalimi zavezniški Poljske, med katerimi je velesila Francija. Tako moremo že danes zafrdno reči, da Adolf Hitler prav po krivdi svojega edinega zaveznika Benita Mussolinija ne bo mogel izvršiti niti enega promila svojih zunanje-političnih načrtov in ne bo mogel svoji Nemčiji pridobiti niti peči zemlje sosednjih držav. Meja Nemčije bo še nadalje potekala ob avstrijski In, dočim bo Poljska nemoteno usmerjala svoj promet po svojem Pomorjanskem v svojo Gdinijo. Veliki posnemovalec italijanskega fašizma in veliki nemški zaveznik Rima »Führer« Hitler, je zelo zelo zgodaj spoznal rimski »sacro egoismo« in s tem tudi, kakšno je v zadnjem bistvu italijansko »prijateljstvo«. Morda bo s tem spoznal tudi, da v praksi stvari ne izgledajo tako, kakor v demagoški teoriji. Nas to le vesel!

be v nemški diplomatski službi. Zunanji minister baron von Neurath se bo zopet vrnil na svoje bivše poslaniško mesto v London, dočim bo zavzel njegovo mesto kot državni zunanji minister podkancelar von Papen. Sedanji londonski poslanik von Hoersch bo upokojen, sedanji moskovski poslanik pa bo zavzel mesto sedanjega tokijskega poslanika von Boretzsch, ki je tudi že zrel za pokoj. Za novega moskovskega poslanika je baje določen šef nemške razorožitvene delegacije, poslanik Nadolny, ki velja kot poseben zaupnik Hitlerja.

VEROUK V AVSTRIJSKIH ŠOLAH.

DUNAJ, 19. aprila. Prosvetni minister Rintelen je razveljavil odlok o neobveznosti verouka za osnovno- in meščansko šolsko mladino, ki ga je podpisal leta 1919. socialni demokrat Glöckel. Odslej morajo učenci in dijak brezizjemno prisostvovati verskemu pouku v šolah in to tudi otroci staršev, ki so brez veroiznovedi.

Mila obsodba v moskovskem procesu

THORNTON OBSOJEN NA TRI, MAC DONALD PA NA 2 LETI TEŽKE JEČE PROŠNJA ZA POMILOSTITEV. ODMEV OBSODBE V LONDONU.

MOSKVA, 19. aprila. Pozno v noči je bila razglašena sodba v procesu proti celni vrsti sovjetskih državljanov in proti inženjerjem angleške Metro Vickers Co. Ltd, ki so bili obtoženi sabotaže v Dnjeprstroju in drugih ruskih elektrarnah. Od Angležev je bil Gregory oproščen, dočim je bil Thornton obsojen na tri leta in Macdonald na 2 leti težke ječe. Vsi ostali Angleži so bili obsojeni na izgon iz sovjetske Rusije v teku treh dni. Gospa Kutuzova je bila obsojena na 18 mesecev strogega zopora.

MOSKVA, 19. aprila. Obsojena angleška inženjerja Thornton in Macdonald sta bila takoj po izrečenju obsodbi odpeljana v zapor. Obema obsojencema je bilo dovoljeno, da sta vložila prošnji za pomilostitev v tem smislu, da se jima zaporna kazen spremeni ali v takojšen izgon iz Sovjetske unije ali pa v denarno globo. Žena sovjetskega ljudskega komisarja za zunanje zadeve Litvinova bo priredila drevi veliko plesno soarejo, ki kateri so bili povabljeni vsi prominentnejši tuji diplomatski in intelektualni predstavniki v Moskvi. Poučeni tuji zadržujejo, da je namen te prireditve dokazati, da so sovjetski mogotci pripravljeni zopet normalizirati odnose napram tujcem. V dneh trajanja procesa proti inženjerjem Metro Vickers Ltd. so bili vsi tužci v Moskvi v stalni nevarnosti, da

pridejo v primeru najmanjših govoric o izidu procesa sami na zatožno klop.

LONDON, 19. aprila. Zunanji minister sir John Simon je prebil vso noč do sprejema moskovskega radiograma o obsodbi angleških inženjerjev v zunanjem uradu, da je mogel takoj nato obvestiti o obsodbi na »Berengarij« v Washington potujočega ministrskega predsednika Macdonalda, kralja Jurija in ostale ministre. Diplomatski dopisnik »News Chronicle« izraža prepričanje, da bo angleška vlada storila vse, da osvobodi angleška inženjerja iz njunega nepriljetnega položaja. »Morning Post« celo doznava, da je angleška vlada pravkar ukrenila vse potrebno v Moskvi, da bi dosegla pomilostitev obsojencev. Splošno pa misli angleški tisk, da je izpadla sodba mnogo bolj milo, kakor se je pričakovalo.

LONDON, 19. aprila. Izredno mila obsodba v moskovskem procesu je iznenadila tudi angleške kroge, tako da se more govoriti o kapitulaciji sovjetske vlade, saj je državni tožilec Višinskijski še včeraj zahteval za večino obtožencev smrtno kazn.

Danes popoldne se bo sestal v palači Windsor kronski svet, ki bo predložil na podlagi od spodnje zbornice sprejetega pooblastilnega zakona kralju posebno proklamacijo o prepovedi uvoza ruskih izdelkov.

Avstrija mora ostati neutralna in samostojna

DOLLFUSSOVO POROČILO O SVOJEM POTOVANJU V RIM. PREVZETI JE MORAL TUDI RAZNE OBEZNOSTI. POTOVANJE V BUDIMPEŠTO.

DUNAJ, 19. aprila. Včeraj dopoldne je bil sprejet zvezni kancelar dr. Dollfuss pri zveznem predsedniku Miklasu, kateremu je poročal o uspehih svojega rimskega potovanja. Nato je bila seja ministrov, na kateri je kancelar poročilo ponovil. Danes popoldne bo imel dr. Dollfuss konferenco s svojimi frankarskimi tovariši, zvečer pa bo seja vlade. Politični krogi zatrjujejo, da je uspeh kancelarjevega potovanja dovoljen. Glede zamenejave francoskega dela mednarodnega posojila po Italiji Dollfussovo posredovanje ni uspelo, pač pa se mu je posrečilo doseči v političnem pogledu take rezultate, ki bodo odstranili vse ovire pri razpisu francoske tranše posojila na pariškem denarnem trgu, to pa z ozirom na to, da bo ugodno rešen spor med avstrijsko vlado in odborom zunanjih upnikov propadlega »Kreditanstalta«.

Glavni uspeh kancelarjevega potovanja pa vidijo avstrijski krogi v pridobitvi dobrega prijatelja in zaveznika na jugu, ki bo podpiral Avstrijo zlasti v mednarodnih akcijah in pogajanjih. Seveda je morala Avstrija prevzeti nase razne ob-

veznosti, ki pa baje ne gredo na njeno škodo. Slo je predvsem za to, da se ohrani v Avstriji sedanjí politični kurs in se izloči vsako sodelovanje z narodnimi socialisti, kar sta predvsem zahtevala »Landbund« in del »Heimwehra«. To pa bo sedaj odpadlo in mora Avstrija ostati nevtralna in samostojna. S tem je padel v vodo tudi načrt, da bi Avstrija obdržala na papirju svojo »avtonomijo«, upravljal pa bi jo po nemškem vzorcu nemški državni komisar.

Drug važen korak pa je potovanje uglednih članov krščanske socialne stranke v Budimpešto, kar se bo zgodilo še ta teden. Temu potovanju se skuša dati neuraden značaj, kar pa je iluzorno. V Rimu bo vodil nadaljnja pogajanja z Mussolinijem in Vatikanom pravosodni minister dr. Suschnigg. Glavni namen njegove misije je sklenitev konkordata med Avstrijo in Vatikanom in je zato odpotoval z njim v Rim tudi predstavnik dunajske nadškofije pomožni škof dr. Kamprath. Pripomniti je treba, da je dr. Suschnigg izrazil monarhist.

Pomožna policija v Avstriji

DUNAJ, 19. aprila. Kakor poroča heimwehrovski organ »Wiener Mittagsblatt«, so se že pričele redne vaje 5000 pomožnih policijskih stražnikov iz vrst nacionalističnih bojnih formacij, in sicer v njihovih strankarskih uniformah. V prvi vrsti so to pristaši Heimwehra, ki imajo v pomožni policiji večino. List trdi, da bodo tem 500 sledile še nadaljne močne skupine.

DUNAJ, 19. aprila. Vlada izjavlja, da ne bo pod nobenim pogojem dovolila doslej običajnega prvomajskega obhoda socialističnih demokratov po dunajskem Ringu.

ZBOROVANJA S. A. V KUFSTEINU NE BO.

DUNAJ, 19. aprila. Napovedanega večkega zborovanja narodnih socialistov v Kufsteinu ne bo, ker so ga sklicatelji iz »tehničnih« razlogov sami odpovedali. Vsekakor vlada tega sestanka ne bi bila dovolila, ker velja narodnosocialistična uniforma v Nemčiji kot policijska uniforma in zato uniformirani člani nemške varnostne policije nikakor ne bi smeli prekoračiti avstrijske meje. S prostovoljno odpovedjo zborovanja pa je bila vlada oproščena odreditve vsakih varnostnih ukrepov.

Kapitulacija škofov pred Hitlerjem

KOLIN, 19. aprila. Tukajšnji knezoškofski ordinariat je izdal določbe o izvajalnem postopku k skleptom, ki so bili sprejeti na nemški škofovski konferenci v Fuldi dne 23. marca t. l. Kakor se poroča, gre predvsem za premirje med cerkvi in narodnim socializmom. Vsem ordinariatom in župnim uradom je bilo naročeno, da morajo podeljevati zakramente tudi narodnim socialistom, ki prihajajo v cerkev v uniformah napadanih hitlerjevskih oddelkov posamezno ali v skupinah, na zahtevo morajo posvečevati hitlerjevske prapore in zastave, brati morajo maše na prostem v smislu narodnosocialističnih želj itd. Politični krogi smatrajo ta preobrat stališča nemškega episkopata kot posledico Papenove intervencije v Vatikanu.

RAZVRSTITEV NEMŠKIH POSLANIKOV.

PARIZ, 19. aprila. Kakor pišejo francoski listi, se pripravljajo v nemškem zunanem ministrstvu velike spremem-

Dnevne vesti

Odklikovanje. Z redom sv. Save pete stopnje je bil odklikovan g. Viktor Grčar, šolski ravnatelj, bivši mariborski mestni župan in dolgoletni občinski odbornik. Čestitamo!

Upokožitev v finančni službi. Upokožen je višji davčni kontrolor davčne uprave v Mariboru g. Anton Vodopivec.

Imenovanje v finančni službi. Za starešino finančne kontrole v Dravogradu je imenovan g. Dayorin Golob, doslej finančni komisar v Ljubljani.

Spremembe v banovinski službi. Za primarija javne bolnišnice v Murski Soboti je imenovan zdravstveni svetnik g. dr. Vladimir Brezovnik; banovinski pogodbeni tajnik Branko Bartol pa je imenovan za uradniškega pripravnika pri okrajnem glavarstvu za Maribor levni breg.

Smrt vzornega dušnega pastirja. V Jaremini je zadela srčna kap slovenjegrškega dekana in mestnega župnika g. Alojzija Čizeka, ko se je mudil pri svojem bratu na obisku. Pokojnik je župnikoval dolga leta v Slovenjgradcu in se je poleg svoje duhovne službe mnogo udeleževal tudi v gospodarskem življenju. Njegovo truplo bodo prepeljali iz Jaremine v Slovenjgradec, kjer ga bodo v petek 21. t. m. ob pol 9. uri dopoldne pokopali na tamkajšnjem mestnem pokopališču. Časten mu spomin!

Najstarejši Ljutomerčan umrl. Na Veški petek je pokosila smrt dr. Aleksandra Rossitscha, ki je dosegel častitljivo starost 96 let in je bil najstarejši Ljutomerčan. Razen študijskih let je pokojnik bival vse svoje življenje v Ljutomeru. Pokopali so ga ob številni udeležbi občinstva na velikonočno nedeljo popoldne.

Seja mestnega sveta in upravnega odbora bo jutri zvečer ob 17. uri v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu so razne tekoče zadeve.

Okrajno tajništvo JRKD vabi na sejo, ki bo v četrtek 20. t. m. ob 18. uri v tajništvu v Cankarjevi ul. 1, vse predsednike, podpredsednike, tajnike in blagajnike mestnih krajevnih organizacij JRKD.

Društvo jugoslovanskih akademikov v Mariboru ima svoj redni občni zbor danes, dne 19. aprila 1933 ob 20. uri zvečer pri Majerju v »Mariborskem dvoru«. Udeležba je za člane obvezna, novinci dobrodošli!

Mariborsko olupševalno in tujsko-prometno društvo ima drevi ob 18. uri svoj letošnji občni zbor v restavracijskih prostorih Grajske kleti.

Sokolsko društvo Studenci, dramski odsek, vprizori v soboto 22. t. m. ob 20. uri v Sokolskem domu znano opereto »Miss Eliot zastavi svoj glas«. Veljajo znižane cene in je to zadnja predstava, zato ne zamudite ugodne prilike!

Darujte knjige za knjižno akcijo. V mrzli tujini se pehajo žuljave slovenske roke za svoj vsakdanji kruh. Črna tujina požira dan za dnem našo kri in vedno bolj se izgublja v morju tujstva naši rojaki. Le jezik ohranja njihovo samobitnost. Živo besedo imajo. Nimajo pa pisane besede — knjige. Zato je začela slovenska mladina veliko knjižno akcijo, ki naj bi izpolnila to vrzel in na ta način pripomogla našim rojakom v tujini do lepe slovenske knjige. V Mariboru so prevzeli to skrb člani društva »Napredka«, »Umuna«, Akademski podružnica CMD, Zveza kulturnih društev in Zveza mladih intelektualcev. Knjižno akcijo sta podprla tudi g. general Maister in g. mestni župan dr. Lipold. V teh dneh bodo trkali na vrata vseh Mariborčanov poverjeniki te akcije, katerim naj bi prav vsakdo daroval nekaj knjig, slovenskih ali srbohrvatskih, knjig, ki leže brezplodno na podstrešjih in v raznih predalih. Mladina apelira na Mariborčane, naj bi podprli to akcijo tudi z denarjem in jim ključje: Zavedajte se, da boste mnogo pomagali k okrepitvi narodne zavesti! Naj Maribor nikakor ne zaostane za Ljubljano, kjer so zbrali 20.000 knjig za naše vojače v tujini!

Staršem, Primorcem in Korošcem! Knjige, ki jih homo nabrali, so namenjene predvsem onim, ki so Vam najbližji! Zato nas podprite in svetujte svojemu sinu ali hčerki, naj pomaga pri knjižni akciji. — Akcijski odbor.

Javna borza dela v Mariboru išče popolnoma samostojnega obratovodjo za specialno tovarno orodja za rezanje.

Proti beračenju. Poziv mestnega načelstva. V zadnjem času se opaža pojačeno beračenje po mestu. Berači se po hišah, v javnih lokalih in celo na ulicah se nadlegujejo pasanti, kar zelo kvarno upliva na tujski promet. Da bi se preprečilo zlorabljanje z milodari in bi se izločili tuji berači, za katere mesto Maribor ni dolžno skrbeti, predvsem pa delomržežji, je mariborska mestna občina uvedla bloke »Pomoč potrebnim«, ki se dobe v socialno-političnem oddelku mestnega načelstva, Rotovski trg 9, in skoro v vseh trafikah in knjigarnah, ki so iz prijaznosti prevzele brezplačno razprodajo teh blokov, ki stanejo po Din 5 (vsak blok vsebuje 10 nakaznic po 50 par). Mestno načelstvo ponovno opozarja prebivalstvo mesta Maribora, da beračem ne izroča denarja, marveč izključno le omenjene nakaznice po 50 par, ki jih beračem, kadar so nabrali najmanj 10 nakaznic, zamenja socialno-politični oddelk mestnega načelstva bodisi za denar, bodisi za živila in druge življenjske potrebščine. Berači, ki ne bivajo stalno v Mariboru, se izločijo in odpravijo v njihove domovinske občine, sumljive osebe pa izroče policijski oblasti. Ker se bo zlorabljanje beračenja v mestu odpravilo le, če bo prebivalstvo podpiralo stremljenje mestne občine, se tem potom vrlovič pozivajo vsi Mariborčani, da pri podpiranju beračev uporabljajo zgolj uradne bloke, ki jih je izdalo mestno načelstvo.

Za izdelavo lepih tiskovin se priporoča Podravska tiskarna d. z. o. z.

Prebojni indigo, karbon papir, v Ia. kakovosti, traki za stroj: Zlata Brišnik, Slovenska ul. 11.

Opozorilo lastnikom koles in motornih vozil. Predstojništvo mestne policije poziva vse lastnike motornih vozil, ki še niso opremili svojih vozil z evidenčnimi številkami za letošnje leto, da to takoj store. Pregled motornih vozil bo danes ob 15. uri na Slomškovem trgu pred poslopjem mestne policije. Po 22. t. m. bo namreč vsaka voznja s starimi evidenčnimi tablicami prepovedana in bodo imeli varnostni organi ralog ustaviti vsakega, ki bo imel vozilo opremljeno še s staro številko. Tudi bodo kršitelji kaznovani po obstoječih predpisih. S 24. t. m. prične policija izdajati registrske številke za kolesa. Radi tega poziva vse v Mariboru stanujoče lastnike koles, da jih pripeljejo od omenjenega dne dalje vsak dan med 8. in 12. uro pred poslopje policije, kjer se jim bodo pritrdile na kolesa omenjene registrske številke. Vsak lastnik pa mora prinesiti s seboj prometno knjižico, potrjeno o plačani državni taksi, v katero se jim bo vpisala dodeljena registrska številka.

M. Jahn reflektira na slovenske stranke. Od pravnega zastopnika M. Jahn smo prejeli sledeči popravek: Z ozirom na notico v Vašem cenj. listu »Mariborski Večernik Jutra« z dne 11. aprila 1933 štev. 83 stran 2 »Svoji k svojim«! med dnevnimi vestmi Vas v imenu svoje stranke M. Jahn, atelje za ženske klobuke, Maribor, Stolna ulica 2, vljudno prosim, da natisnete v smislu predpisov zakona o tisku v zakoniti obliki v prihodnji številki Vašega cenj. lista sledeči popravek: Ni res, da oglašja atelje za ženske klobuke M. Jahn, Maribor, Stolna ulica 2, le v nemških listih. Res je temveč, da oglašja M. Jahn, atelje za ženske klobuke, Maribor, Stolna ulica 2, že leta v slovenskih listih. Tako je oglašala na primer leta 1932 glasom sadiranih računov z dne 15. 4. 1932 in 10. 1. 1932 v Vašem cenj. listu »Večernik«, glasom računa z dne 21. 1. 1933 v dnevniku »Jutro«, glasom računa z dne 1. 1. 1933 v dnevniku »Slovenec«, glasom računa z dne 7. 9. 1932 v tedniku »Ženski svet«, glasom računa z dne 23. 3. 1932 v listu »Delavska politika«. Nadalje je oglašala g. M. Jahn v štev. 83 dnevnika »Slovenec« z dne 9. aprila 1933. Ni res tedaj, da tako M. Jahn ne reflektira na slovenske stranke, kar izhaja najboljšje iz okolnosti, da je inserirala in inserira M. Jahn že leta v različnih slovenskih listih, posebno pa tudi v Vašem cenj. listu.

SIRITE »VEČERNIKI!«

Na naslov občine Kamnica. O priliki neke nesreče je lani neki avtomobil podrl ograjo ob cesti, ki vodi od gostilne Lorenčič v Rošpohu proti Kamnici. Ta ograja je pa ostala podrtá še vse doslej in nihče se ne zmeni, da bi se popravila, da si je povzročila že več nezgod. Tako je tudi včeraj okoli 21. ure padel po tamkajšnji strmini neki kolezar. Ker vodi cesta tam, kjer je ograja pokvarjena, po ozemlju občine Kamnica, je njena dolžnost, da izposluje popravilo, zato jo pozivamo, da to tudi stori!

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 31. številki zakon o konvenciji ureditve trgovinskih terjatev med našo državo in belgijsko-luksemburško gospodarsko unijo, popravek k proračunu izdatkov in dohodkov dravske banovine za letošnje proračunsko leto; naredbo banske uprave o podpiranju brezposelnih in pobijanju delomrznosti; naredbo o nameščanju zapriseženih gozdnih čuvajev za našo banovino; objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu ter spremembe v staležu banovinskih uslužbenecv.

Tombola mariborskega reševalnega oddelka, ki je bila prvotno določena na dan 7. maja, je preložena na nedoločen čas, kar naj blagovoli upoštevati mariborska javnost.

Javna zahvala. Davčni uradniki v Mariboru so nameste vena na krsto pokojnemu kolegu g. Vidmarju v Framu darovali fondu za zgradbo azila PTL Din 100, za kar jim izreka Protituberkulozna liga v Mariboru najpristrčnejšo zahvalo. Ker je to prvi dar te vrste, ki ga je deležen pred kratkim ustanovljeni gradbeni fond imenovane lige, zasluži ta človekoljubni čin, da najde ob takih in sličnih prilikah več posnemovalcev.

Velikodušnost. Kakor smo že poročali, je gostilničar in mesar gospod Ljudevit Vlahovič na Aleksandrovi cesti v znak pomoči akciji za zgradbo azila PTL nudil celo zimo šestdesetim tuberkuloznim bolnikom brezplačen obed. Gospod Ljudevit Vlahovič in njegova dobrosrčna gospa sta se spomnila revežev tudi za velikonočne praznike ter sta dva dni pogostila zopet šestdeset tuberkuloznih bolnikov, za kar jima Protituberkulozna liga v Mariboru izreka najpristrčnejšo zahvalo!

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 2,8 stopinj nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 2,6 stopinj nad ničlo; barometer je kazal pri 12.1 stopinjah 732,2, reduciran na ničlo pa 730,8; relativna vlaga 97; vreme je oblačno in sneži.

Noro aprilsko vreme. Napoved vremenskih prerokov se je uresničila in dobili smo mrzlo in mokro vreme. Davi je med dežjem naletaval sneg, okrog 8. ure pa je začelo snežiti. Sneg je čez noč pobelil vrhove Pohorja, ki so pričeli že zeleneti. Dolgo pa tega slabega vremena najbrže ne bomo imeli, ker se nam bliža maj.

Kino Union. Danes zadnji dan velefilm »Grofica Monte Christo« z Brigo Helmovo, Rudolfom Forsterjem, Oskarjem Simo in Lucijo Englišchevo. Velezanimiva, napeta in zabavna vsebina, divni posnetki Semmeringa, krasna oprema in godba. V tem filmu Brigita Helm naravnost brilira s svojo igro, polno šarma in elegancije. Film je imel povsod ogromen uspeh, ki ga po svoji kvaliteti zasluži. — Od četrta dalje največji umotvor 20. stoletja, čudež filmske tehnike: »F. P. 1 se ne javlja«.

Grajski kino. Samo še 2 dni veliko veselo iznenadenje: »Carjev valček«, krasen zabaven film prominentnih filmskih starov: Martha Eggert, Willy Eichberger, Paul Hörbiger, Hansi Niese, Szöke Szakall. Glasba za to veselo silajno opereto je od Johanna Straussa. Ta najnovejši film je izredno dobro uspel in se lahko vsakomur prav posebno priporoča. Pripravlja se druga velika opereta »V žaru puste«, krasen film v žanru »madžarske rapsodije«. Preskrbite si vstopnice v predprodaji!

Pri hemoroidni boleznih, zagatenju, natrganih črevih, abscesih, sečnem pritisku, odebelekih jetrih, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, hudem srčnem utripanju, napadnih omotice prinaša uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice vedno prijetno olajšanje, često tudi popolno ozdravljenje.

Narodno gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 19. aprila. Zaprt.

Četrtek, 20. aprila ob 20. uri: »Se li razumemo?« Red A. Znižane cene.

Iz gledališča. V četrtek 20. t. m. bo ponovitev Preradovičeve izvrstne sodobne komedije »Se li razumemo?«, ki si je takoj osvojila mariborsko občinstvo. — »Človekoljubci«, drama slavnega nemškega pesnika Richarda Dehmela bo naslednja dramska novost. Med novjšimi dramskimi tvorbami sodobne nemške literature zavzema to delo odlično mesto, ki ga vsekakor zasluži. Snov je tu obdelana zelo dramatično in napeto, nastopajoče osebe so orisane krepko. Mariborsko uprizoritev pripravlja g. J. Kovič, ki je delo tudi prevedel. V glavni vlogi nastopi g. Skrbinšek. — »Mornar«, komedija poljskega pisatelja Jerzvia Szamawškega, bo letošnja zaključna dramska premiera. — **Gledališka sezona** se zaključuje prve dni maja, zato še posebej opozarjamo na omenjeni poslednji premieri.

Gostovanja v »Grofici Marici«

Na Veliko nedeljo zvečer smo imeli pri zadnji uprizoritvi priljubljene operete »Grofica Marica« kar tri goste. Kot grofica Marica je nastopila zagrebška sibreta, naša rojakinja ga. Marica Lubejeva, Tasilovo sestro Lio je igrala Ljubljanka gđc. Ksenija Maja, Kolomana Zsupana je pa upodobil član ljubljanske operete g. Bojan Peček. Ga. Lubejeva je s svojim nastopom le še utrdila svoj sloves; njena grofica Marica je bila pevsko in igralsko še boljša, bolj dodelana kakor pred leti. To je upoštevalo tudi občinstvo, ki je popolnoma napolnilo gledališče in jo navdušeno pozdravilo, čim se je prikazala. Njeno nedeljsko gostovanje je bilo triumfalna zmaga priljubljenosti, Gđc. Ksenija Maja je še mlada in njen nastop ni mogel pomeniti veliko, da si ne moremo odrekati simpatične pojave, talenta za igro in glasu, ki se lahko še lepo razvije. Razočaral pa nas je g. Peček. Njegova zamisel Kolomana Zsupana je tako komediantska, da jo odklanjamo. To ni igra, ki bi spadala v naše gledališče, ki si je hvala Bogu, tudi v opereti ohranilo neko višino. Mimo tega je bila njegova govorica vse prej ko približevanje k madžarščini. To gostovanje je bilo pozitivno samo v tem, da nam je pokazalo zdravo mero in višino domačega ansambla. —r.

Živčno bolnim in otožnim mudi mila naravna »Franz Josefova« voda dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živčne bolezni je uporaba »Franz Josefove« grenčice pri težkih obolenjih možganov in hrbtne mozga najtopleje priporočati. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Obtožena detomorilka. Pred sodnikom poedincem tukajšnjega okrožnega sodišča se je zagovarjala včeraj dopoldne 24letna služkinja Marija F. iz Gornje Radgone, obtožena, da je 13. januarja t. l. takoj po porodu zadavila svoje nezakonsko dete moškega spola. Obtoženka je služila za dekle v Gornji Radgoni, in je bil rojenček, ki ga je zadavila s popkovino, že drug njen nezakonski otrok. Pred sodnikom je obtožena nezakonska mati zamikala vsako krivdo in trdila, da je pri porodu padla v nezavest ter ne more povedati, kako se je zgodilo, da se je otrok zadušil. Sodnik je upošteval okolščine dogodka in obsodil Marijo F. na 3 mesece zapora, pogojno za dobo treh let.

Ukradeno kolo. Posestniku Karlu Ervišu, stanujočemu na Spodnji Radvanjski cesti, je bilo včeraj popoldne izpred neke tovarne v Melju ukradeno novo črnopleskano kolo znamke »Neger«, vredno 1800 Din.

Dva napada. V Cogetircih so pretekli ponedeljek neki fantje navallili z noži na 25letnega posestnikovega sina Jakoba Gomzija in ga obklali po glavi in levi roki. V Selnici ob Muri pa sta na velikonočno soboto dva fanta napadla 55letnega posestnika Aleksandra Kaučiča ter ga nevarno poškodovala. Oba poškodovancu se zdravita v bolnišnici.

Dva ubijalca na zatožni klopi

V OBRAMBI OČETA JE UBIL NAPADALCA. BRAT UMORIL BRATA.

Neke mesečne noči v lanskem novembru so fantje iz Podgorce in Bresnice pri Veliki Nedelji vasovali in hodili od vasi do vasi veselo prepevačoč. Med vasovalci je bil tudi 22letni posestnikov sin Franca Emeršič. S potjo so se ustavili pred viničarijo Franca Kandriča v Preradu in tam nekaj časa navdušeno vriskali. Kandričev sin Ignac je fante povabil na vino. Pri tem pa so se kmalu sporekli in pričeli pretepati. V naprepu jo je najbolj izkupil Kandričev sin, ki je jel v sili klicati na pomoč svojega očeta. Med tem je zbežal v hišo in nameraval vzeti lovsko puško, česar mu pa oče ni dovolil in je razburjenega sina pridržal v sobi. Oče Kandrič je šel na to, ko je pomiril sina, sam iz hiše in da bi pregnal fante, ki so kričali in klicali na korajžo, je ustrelil v zrak. Besni fantje pa se niso vstrašili Kandričevega strela in so navalili nanj ter ga pobili na tla.

Najprej je prihitela na pomoč očetu domača hčerka Marjeta z nekim fantom. Skušala sta pomiriti fante, ki pa se niso zmenili za nobeno lepo besedo in so pretepli še njo in fanta. Marjeta je nezavestna obležala na tleh, njen spremljevalec pa je pohitel v hišo in poklical na pomoč sina Ignaca. Ko je Ignac slišal, da ležita zunaj na tleh ranjena oče in sestra, je v divji jezi vzel puško in planil med fante, ki so pretepli očeta in sestro. Pri tej priliki je zamahnil s puškinim kopitom in zadel Franca Emeršiča s tako silo po glavi, da mu je počila lobanja. Opisani dogodek, kakor ga navaja tudi obtožnica, je spraval na zatožno klop 23 letnega Ignaca Kandriča, ki se je zagovarjal danes dopoldne pred malim kazenskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča.

V preiskavi in pri današnji razpravi je obtoženec Ignac Kandrič priznal, da je pobil do smrti Franca Emeršiča, trdil pa je, da ni imel namena usmrtiti ga, temveč je hotel pomagati le očetu in sestri, ki so ju napadli fantje, med katerimi je bil tudi pokojni Emeršič.

Kazenski senat je upošteval zagovor obtoženega Ignaca Kandriča in ga oprostil krivde.

Nato je stopil pred sodnike 22 letni viničarski sin Ciril Kováčec iz Cvetkove pri Veliki Nedelji, ker je letos 4. marca prelil kri lastnega brata Ivana.

Malenkostno je pravzaprav ozadje krvavega dogodka, kakor ga opisuje obtožnica, v katerem se je spozabil obtoženi Ciril Kováčec nad svojim bratom in zahteval nad njim sekirino toporišče. Kričnega večera je prišel brat Ivan nekoliko židane volje domov. Bil je čez dan na delu pri nekem posestniku v Podgorcih. Po večerji je izpil kupico žganja, kar mu je razgrela kri. Ker je prišel domov umazan in blaten od dela, sta mu jela prigovarjati mati in brat Ciril, naj se preobleče. Ivan pa je bil trmast in ni hotel po-

slušati ne matere ni ne brata, s katerim sta se končno sporekla.

V prepiru je Ivan zgrabil Cirila za vrat in ga pričel daviti. Da bi se ne zgodilo kaj hujšega, je mati, ki ni mogla pomiriti svojih sinov, ugasnila luč in odnesla iz sobe nože, ki so ležali na mizi. V temi je nato odšel obtoženi Ciril iz hiše in za njim je skočil tudi brat Ivan. Na dvorišču sta si ponovno skočila v lase. Kaj se je tam odigralo med njima, ni videl nihče. Obtoženec trdi, da ga je brat vrgel na tla in, ko se je pobral, je brat ponovno navalil z vso silo nanj. Ker je bil v veliki nevarnosti, je v skrajni sili segel po sekirinem toporišču, ki je bilo prislono na steno. S toporiščem je udaril nato svojega brata najprej po plečih, nato pa po tilniku. Po zadnjem udarcu se je brat zgrudil in kmalu na to umrl.

Pri današnji razpravi je obtoženec priznal, da je ubil svojega brata Ivana, zagovarjal pa se je s silobranom. Pri svojem zagovoru pa je zašel v protislovja, ker so sodni izvedenci pri obdukciji ugotovili, da je zadobil pokojni vse poškodbe od zada, kar dokazuje, da je obtoženi zasledoval svojega brata in ga bežečega pobil na tla. Obtežljivo sta izpovedali za obtoženca tudi njegova mati in sestra.

Razprava je bila zelo dramatična in je obtoženec Ciril Kováčec ves čas glasno jokal. Po kratkem posvetovanju je senat spoznal Kováčeca krivega radi prekoračenega silobrana in ga obsodil na leto dni strogega zopora.

Obe današnji razpravi je vodil okrožni sodnik g. Lenart, prisednika sta bila okrožna sodnika gg. dr. Tombak in dr. Kotnik; obtožnico je zastopal državni pravdnik g. dr. Zorjan. Obtoženca Kandriča je zagovarjal odvetnik g. dr. Štor, Kováčeca pa odvetnik g. dr. Boštjančič.

Konjice

Uprava kmetijske družbe za Konjice je prevzela imovino tukajšnje podružnice kmetijske družbe in takoj pričela z delom na podružničnem posestvu, kateremu je tekom nekaj dni docela spremenila lice, izrabljajoč vsak prostorček zemljišča za nasad sadnega drevja, olupšala vse steze in dohode do poslopja, uredila drevesnico in v kratkem se bo uredilo tudi poslopje. Tako se mora delati za napredek kmeta in našega gospodarstva. Pri upravi se dobe razna umetna gnojila in se naročila sprejemajo v kmetijski pisarni.

Zbor društvenih načelnikov in vaditeljev sokolskih edinic Dravinjskega sokolskega okrožja bo v soboto 22. aprila t. l. ob 8. uri v Narodnem domu. Po seji se bodo predelovale proste vaje vseh oddelkov in pride v ta namen v Konjice zvezin prednjak br. Černe. Vaditelji in

voditeljice naj prineso s seboj telovadne obleke!

Sokolsko lutkovno gledališče je pod režijo pozhrtvovalne s. Marijane Režabkove uprizorilo v soboto 8. t. m. zvečer in v nedeljo 9. t. m. popoldne krasno igrice »Grad na Planinki« ali »Jera in povodni mož«, delo konjiškega rojaka g. prof. Branka Rudolfa. Avtor je prisostvoval predstavi in sprejel velik šopek pomladnega cvetja ter lepo pisanko. Odrashi in mladina so se izredno zabavali pri uprizoritvi.

Sokolsko društvo Konjice pripravlja za konec tega mesca gledališko igro Jožefa Vonbergerja »Voda«, komedijo v treh dejanjih v režiji br. Srečka Vališenja.

Strelska družina Konjice sprejme te dni puške in municijo, delo na strelišču se bo izvršilo tekom 14 dni, da bo otvoritev strelišča najkasneje začetkom maja t. l. Za družino je veliko zanimanje.

Seja Okrajne hranilnice je bila 13. t. m. Na dnevnem redu je bila tudi izvolitev predsednika hranilničnega odbora, katero mesto se je izpraznilo zaradi smrti g. mag. pharm. Prorazila. Soglasno je bil izvoljen za predsednika g. Alojzij Križnič. Odobren je bil računski zaključek za leto 1932. Sklenilo se je znižati obresti za vloge od 5 na 4%, pričeneši s 1. majem 1933. Za kmete znašajo obresti na posojila 6%, za druge posojiljemalce ostanejo pa dosedanje. Hranilniški tajnik g. Miha Fink stopi v pokoj s 1. junijem t. l. Pri slučajnostih so se obravnavala razna vprašanja, zlasti pa vprašanje, kako povečati aktivnost zavoda.

Ptuj

Umor v Turnišu pri Ptuj. O tragediji, ki se je odigrala na Veliko nedeljo zvečer v Turnišu pri Ptuj, smo že včeraj poročali. Sodna komisija, ki je raztelesila truplo gostilničarja Emeršiča, je ugotovila na desnih podlehkih 9 cm dolgo in 6 cm široko krvavo podplutbo. Prav tako pa tudi na desni strani hrbta, iz česar je mogoče sklepati, da je bila med napadalcem in žrtvijo huda borba. Tudi je komisija mnenja, da sta bila pri napadu udeležena dva morilca. Smrtonosna rana, ki je bila prizadejana z velikim kulnijskim nožem, se začneja med petim in šestim rebrom in je 15 cm dolga. Srce je ranjeno v dolžini 5 cm. Vbodljaj je bil absolutno smrten in je zaradi tega Emeršič na mestu izdihnil. Poročali smo že tudi, da je bilo med pokojnim in njegovo dekle Marijo Vrežvo ljubavno razmerje, ki ni ostalo brez posledic in je pred kratkim porodila tudi otroka. Radi tega se je Emeršič zavezal izplačati dekli po svoji smrti 20.000 Din kot nekako odpravnino. V zadnjem času pa je spoznala dekla nekega Konrada Murka iz Dražencev, na katerega je bil Emeršič zelo ljubosumen in sta se radi tega z deklo često in hudo prepirala. Pred pre-

iskovalnim sodnikom zanika krivdo in pravi, da je Emeršič le po nesrečnem naključju izgubil življenje. dočim soobtoženi Murko odločno zanika vsako krivdo. Žena pokojnega Emeršiča je mnogo starejša in se za ljubavno razmerje svojega moža v zadnjem času sploh ni več brigala.

Izgon. Iz Ptuja je izgnana za tri leta 20letna brezposelna sobarica Anica Fazinazzi, ki se je že delj časa potikala po Ptuj brez stalnega bivališča. Anica je italijanska državljanica in je bila izgnana tudi že iz Maribora.

Z 80 km tempom v svobodo.

Te dni je pobegnil nek jetnik iz velike kaznilnice na otoku Wight blizu južnozahodne obale Anglije na res drzen način. Ko je prišel nekega jutra, kakor opazili pazniki šele kake četrt ure po bovinikov, je pustil vratar odprta glavna vrata, pred katerimi je stal zdravnikov avtomobil. To ugodno prilžnost je opazil jetnik Mulford Harder, ki se je neopazno splazil na dvorišče, od tam v naglih skokih odhitel k avtomobilu in se že v naslednjem trenutku odpeljal z divjo brzino, ki se je naglo stopnjevala, dokler ni vozil jetnik, ki je po poklicu šofer, z 80 km na uro. Njegov beg so opazili pazniki šele kake četrt ure pozneje. Naglo so se podali z avtomobili in motornimi kolesi za njim po vsem otoku in ga ujeli šele po dveh urah. Ko je begunc ustavljen svoje vozilo, je veselo zaklical: »Bilo je divno, da sem se mogel zopet enkrat pošteno prepeljati in mi ni žal, da bom dobil sedaj še kako leto k moji kazni!«

Zanimiva statistika iz Pariza.

Najtočnejšo sliko o življenju in umiranju v posameznih velikih svetovnih mestih nudijo edino še uradne statistike, čeprav so običajno zelo suhe. V Parizu izkazuje seinska policijska prefektura za svoj okraj in mesto v preteklem letu naslednje zanimive številke, ki kažejo zanimivo sliko francoske prestolnice: pri avtomobilskih nesrečah je bilo ubitih 234, ranjenih pa 40.882 oseb. Vseh avtomobilskih nesreč je bilo 202.848, med njimi je končalo le z materialno škodo 164.732 nesreč. Življenje si je končalo na razne načine 2.250 ljudi, torej 224 več, kakor prejšnje leto. Od 47.600 tujcev, ki bivajo v seinskem okraju, je bilo deportiranih 615 oseb, 2.360 osebam pa je bilo prepovedano bivanje v okraju. V občinsko zvezo je bilo sprejetih 19.860, potne dokumente pa je prejelo 102.570 ljudi. Policijski register izkazuje v Parizu 641 gledališč, od teh 384 v mestu, 257 pa v predmestjih. Na novo je bilo lani odprtih 23 kinematografov. V vsem Parizu je prijavljenih 58 kvartopirskih klubov.

Zarekel se je.

Nežika: »Da te ni sram, Tone, včeraj sem te videla z neznano žensko!«
Tone: »Kako to — neznano? Jaz se ž njo poznam že tri leta!«

Styriacus:

Na velikonočni ponedeljek

Na Veliko noč smo doma, na Veliki ponedeljek pa mislimo kam? Durajski radio in v njem Leonardo Arabesco kliče ta majniško »Dein ist mein Herz«. Zunaj pa pokriva nebo nimbus in mrzlo ozračje zadržuje človeka pri radiu in majniški pesmi. Navada pa je, da zapustimo na velikonočni ponedeljek dom in gremo za Sv. Peter, saj smo se tako tudi domenili z znanci; in besedo je treba držati.

Na cesti pod Meljem nismo sami; saj je na Gorici opravilo ter rodi za Sv. Petrom in za Gorco trta žlahtno kapljico. Z navdušenjem hiti vse naprej, glasno in žlobudravo se med kratkimi koncerti zopet vrača. Mamice rešujejo stanovanjske in dragirjske probleme, očetje postajajo mladi, ljubeznjivi, nekateri tudi z deco botanizirajo. Za vsemi je par dni, ko so bili vsaj na zunaj ločeni od dnevnih skrbi. To pa prija in to je lepo na velikonočnem ponedeljku.

Prešli smo Malečnik, Celestrino in prišli do Nebove. Videli smo Sv. Lenart, Sv. Trojico in Sv. Aro v Slovenskih goricah, na Dravskem polju pa Maribor, Hoče, Sv. Lenart, Slivnico, Brezje in Sv. Miklavža, ki nosi jabolka tudi na turški kapeli na sedlu med Celestrino in Nebovo. Pohorje in Kobansko se košatita na zahodu, med

razprtimi Slovenskimi goricami pa poizkušajo s cvetjem marelica, breza, črešnja in trni. Pomlad že bode na dan.

Počasi bo treba domov. Lahko je domov, saj za Gorco in za Sv. Petrom še ni vinočev, pri Sv. Petru pa je vse polno. Za končanim opravilom na Gorci je treba okrepčila. Bog Oče ga je vstvaril, Bog Sin ga je vsadil, sv. Duh ga je požegnal, o jaz ga bom pa spil...

Ustavimo se v gostilni na poti v Orešje. Godba. Mize zasedene in za njimi dekleta in fantje zagorelih obrazov, čokatih postav in močnih rok. Vinogradi so že prekopani in njihve preorane. Težek pa je plug v težki glini in še težja sta lopata in rovnicva v vinogradu. Z lopato, rovnicvo in plugom postane težka tudi roka. Mladost ostaja v goricah, kopač in orač pa, ki jih gojita za nas meščane, nosita s seboj le nejasno hrepenenje, ko hrepenita po mladostnem, majniškem veselju.

V gostilni godba in ples. Med zvokl »Pij, pij, bratec le pij,« zapljuje kri in parčki se vrtijo. Godba poneha, sledi ji pesem, spomini na vojaške čase. »Ko bom v Ljubljanci na straži stal,« »Topovi tam grmijo,« »Ko so fantje proti vasi šli,« »Klobuk ima po stran« itd. vse pesmi, katere je pel naš fant, ko je šel vasovlat, ko je šel na nabor in katere je pel na marših na italijansko fronto. Kmalu pa nadomesti pesem zopet godba »Ti, samo ti.« In nekaj sličnega je predvajal doma du-

najski radio! Nobene razlike med motivi in godbo v hiperkulturnem radiu in pa v razpoloženi kmečki gostilni, kjer domuje harmonika. Bistveno različna pa je pesem. V radiu ista kot godba, med kmetjskimi fanti vojaška pesem.

Med našim kmečkim ljudstvom je ostal spomin na življenje na bojiščih živ. Prešel je na generacijo, ki bojišče svetovne vojne ni spoznala. Naš človek, ki moči s svojim potom naše gorice, da vzrastejo do ene same poseebljene lepote, ki je lepša od pesmi, je trpel na bojiščih. V goricah je doma, bojišča so bila tujina. Motive s trpljenjem na bojnem polju je vnesel v fantovske pesmi, v pesmi vasovalca, torej v pesem svoje domačije in jih tako zapustil mlajšim generacijam, da jih občutijo kot domače, kot fantovske.

V naših dneh nastaja tako nova vrsta ljudske pesmi. Osnova ji je pesem vasovalcev. V njo pa so vpleteni motivi, ki so bili rojeni na bojnih poljanah in dogodki z bojišče svetovne vojne. Prav te pesmi pa so dokaz za kulturno tvornost našega goričana.

Harmonika in radio predvajata v bistvu isto, in to je ono, kar je v modi. Predstavljata pa sestavni del naše meščanske kulture, ki se razvija pod vplivom reklame in nato mode. Ljudska pesem pa se še samoniklo razvija kot spomin na najtežjo dobo, katero je doživel v zadnjih časih naš človek. Na zdravje te nove

pesmi, katere še nisem poznal, sem izpil požirek in ob spominu na poljsko himno se je utrnilo: Še živi naš narod!

Mrak je legel na loge ob Dravi, na plazovito Melje in v morju električnih luči je tonil Maribor. Tovarniški dimniki so strašili s svojimi sencami v mrko, hladno nebo. V tovarnah dela naš prišlek z dežele. Kako vpliva na njega novo življenje? Ali je samonikla tvornost kmečkoga človeka še ostala v njem, tako živa, da izzove posledice v pesmi? Ali je reklama malomeščanska kultura že obvladala njega, ki je prišel s polj v tovarno? Nič še ne vemo o tem. Ali bi ne bilo potrebno zbrati na eni strani pesmi, ki so med našim kmetom izraz svetovne vojne in ali bi ne bilo prav tako dobro ugotoviti, v kakšnem stanju je ljudska pesem med našim delavcem? Organizacije za to delo imamo.

Med našim meščanstvom pesem kot sestavina človeka danes izginja. Kulturno propagandni aparat, ki ga ima današnja meščanska kultura, bo povzročil polagoma isto tudi med našim ljudstvom. Da pa se reši sodobno nastajajoča pesem, je še posebna dolžnost današnje dobe, ki vedno in vedno razpravlja o narodnem problemu. Z gradivom sodobne nastajajoče pesmi bo zamogla naša doba nuditi tudi neko globino. Prav to pa je mogoče doseči z novim gradivom iz naroda.

Rudyard Kipling:

Milijonar in njegov sin

(Iz angleščine prevedel Josip Poljanec.)

Vnovič se je oglašil veseli zbor. Brady sicer ni bil posebno nizkoten človek, bil pa je na takem glasu in brodovje je to porabljalo na vso moč. Za tem so iztaknili nekega mornarja na neki ladji iz Trura, ki so mu pred šestimi leti dokazali, da je na Plitvinah rabil pripravo s petimi ali šestimi trnki, ki ji pravijo brazda. Seveda so ga zavoljo tega krstili Jim brazdač. Pa dasi se jim je poselej vedno skrival, so ga na vso moč počastili, kadar so ga le kje zavohali. In sedaj se je razleglo vse vprek v močnem zboru: »Hoj, Jim, Jim! Jim, brazdač! Braz-daač! To je bilo vsem jako všeč. Ko pa je neki mornar iz Beverlyja zapel pesem, ki jo je bil sam zložil in cele tedne o njej govoril in ki se je pričevala: »Pri »Carrie Pitman« sidro ne drži!« je zavlada med čolni zavest, da so bili v resnici srečni. Polagoma je prišla vsaka ladja in skoraj vsak mornar na vrsto, da so rekli katero o njem. Ako so imeli na kaki ladji zanikrnega ali umazanega kuharja, so čolni prepevali o njem. Ako je bila kak ladja slabo založena z živežem, so to vsemu brodovju naznanjali na dolgo in široko. Ako je kak mornar izmaknil svojemu tovarišu tobak, ga je zbor imenoval po imenu in ime je odjekalo od vala do vala. Diskovne nezmotljive sodbe, tržna ladja Dolgega Jacka, ki jo je bil pred leti prodal, Danova draga — Dan se je silno hudoval! — Penova slaba sreča s sidri čolnov, Saltersovi nazori o gnojilih, Mamuelovi majhni pregreški

zoper čednost na kopnem in Harveyjev ženski način veslanja — vse se je raztrojilo javnosti; ko pa se je nad nje zgrnila megla v srebrnih plasteh, so bili glasovi slišati kakor zbor nevidnih sodnikov, ki so proglašali sodbo.

Čolni so veslali, ribarili in se prekevali, dokler ni morje jelo gnati valove. Tedaj so se nekoliko razmaknili, da bi bili čolni varni, v tem pa je nekdo zavpil, če se bo valovanje nadaljevalo, se bo Deva razgrudila. Nek neustrašen galwayčan je s svojim vnukom trdil, da se ne bo, pa je dvignil sidro in odveslal tik nad skalo. Številni glasovi so ju pozivali, naj se odstranita, drugi so jih zopet bodrili, naj vztrajata. Ko so se gladki valovi valili proti jugu, so dvignili čoln visoko v meglo, da je takoj nato zdrknil v grdo, sikajočo dolino, kjer se je vrtel okoli svojega sidra, komaj čevlji, dva daleč od skritega skalovja v vodi. Iz gole objesti se je igral s smrtjo in drugi čolni so gledali nemirno in molče, dokler ni Dolgi Jack poveslal zadaj za čoln svojega rojaka in mu prerezal vrv.

»Ali ne slišiš, kako razbija? Veslaj, da rešiš bedno življenje! Veslaj!«

Mornarja sta preklinjala in se pričela pričakati, ko je čoln splaval s tokom. Naslednji val pa je malo zadržal čoln, da se je zganil kakor človek, ki se izpodtakne ob preprogo. Nato pa se je začelo globoko lhtenje in naraščajoče bobnenje in Deva je na prostoru več oralov razgrudila vodo, da se je divje, pošastno pe-

nila nad plitvim morjem. Tedaj so vsi čolni burno ploskali Dolgemu Jacku, Galvančana pa sta držala jezik za zobmi.

»Ni-li krasno?« je dejal Dan, zibajoč se sem in tja, liki mlad morski pes doma. »Sedaj se bo razgrudila nekako enkrat vsake pol ure, razen če se bodo valovi dobro gromadili. Ob katerem času pa se sicer zgodi, Tom Platt?«

»Točno vsakih petnajst minut, Harvey videl si največjo znamenitost Velikih Plitvin; če pa ne bi bilo Dolgega Jacka, bi bil videl tudi nekaj mrtvakov.«

Kjer je bila megla gostejša, so se čuli veseli glasovi in ladje so zvonile s svojimi zvonci. Iz megle je oprezno prilezla velika barka, katero so sprejeli z glasnim klicanjem in vikanjem: »Le mu, draga!«

»Zopet francoska ladja?« je vprašal Harvey.

»Ali ni maš oči? Baltimorska ladja je, vsa prestrašena in preplašena.« je odvrnil Dan. »Moramo jo potegniti. Mislim, da je prvokrat, da je njen kapitan na ta način prišel med brodovje.«

Bila je črna ladja kakih osem sto ton. Njeno glavno jadro je bilo podvezano, vrhne jadro pa je neodločno plahutalo v tisti rahli sapici, ki je vlekla. Ta sloka, obotavljiva ladja z belo in zlato podobno spredaj, je bila popolnoma podobna osupli, zmedeni ženski, ki ob glasnem roganju hudobnih dečakov malce pridvigne krilo, da bi prekoračila blatno ulico. Močno tak je bil njen položaj. Vedela je, da je nekje v bližini Deve, slišala njeno bobnenje in je radi tega povpraševala, kje naj hodi. Naslednje je majhen del tistega, kar je morala preslišati od plesočih čolnov.

»Deva? Kaj pa govorite? Tukaj je

Le Have v nedeljskem jutru. Pojdite domov, pa se streznite!«

»Pojdi domov, pomorščak! Pojdi domov in sporoči, da pridemo kmalu!«

Ko se je z zadnjim delom zibajoč pogreznila v dolino, se je oglasilo kakih šest glasov v bučnem zboru: »E-e-ibum!«

»Naprej! Naprej, če vam je življenje drago! Prav vrh nje ste!«

»Doli! Doli! Popustite vse!«

»Vsi k črpalkam!«

»Doli jadra, pa jo poženite z drogi!«

Pri takih besedah se je kapitan raztogotil in jim začel odgovarjati. Kakor bi trenil so čolni prenehali z lovom, da se mu odzovejo, in preslišati je moral marsikatero bridko o svoji ladji in bližnjem pristanu. Vprašali so ga tudi, ako je zavarovan in kje je bil ukradel sidro, češ, da je bilo last ladje »Carrie Pitman«, in ga obdoli, da je metal v morje odpadke, da bi preplašil ribe. Ponudili so se, da vlečejo njegovo ladjo in mu zagrozili, da ga zatožijo njegovi ženi; nek drzen mladenič pa se je spustil skoraj pod zadnji njeni del, udaril z odprto dlanjo po njej in zavpil: »Po konci, tiček!«

Kuhar je stresel ponev pepela nanj, on pa je odgovoril z glavami trsk. Mornarji na barki so streljali s kosci premoga, čolni pa so zagrozili, da pridejo na krov in ji odzamejo gornji krov. Oni bi jo bili opozorili, ako bi bila res v nevarnosti, ker pa so videli, da je bila daleč od Deve, so pač uporabili ugodno priliko, kolikor so mogli. Vse šale pa je bilo konec, ko se je Deva kake pol milje daleč proti vetru vnovič oglasila in je trpinčena barka razpela vsa jadra ter odšla svojo pot. Čolni pa so se zavedali, da je bila zmaga na njihovi strani.

Krotilci živali

Se vedno zagonetno vprašanje krotitve kač.

V deželi fakirjev, v mistični Indiji, ki je vsa odeta v bajke in čudesa, naletite pogostoma ob kakšnem vogalu na krotilca, ki vam bo za majhen milodar z zvoki svoje iztočnjaške muzike pripravil tudi kačo, da mu bo plesala po ritmu. To priča, da je ritem čisto naravno gibanje, ki ga ne nahajamo samo pri človeku, ampak tudi pri živali, in da ljubezen za glasbene lepote ni prirojena samo človeku. Glasba ne navduši samo primitivnega človeka, ampak tudi zver.

Čeprav vemo, da so naši čitatelji že marsikaj brali in slišali o kačjih krotilcih, prinašamo vendar o njih ta članek, ker je fenomen, ki se ti krotilci z njim ukvarjajo, tako zanimiv, da se lahko o njem še vedno kaj napiše. Ni ga skoraj človeka, ki bi mogel v Indiji iti mimo kačjih krotilcev, da bi se vsaj za trenutek ne ustavil, da vidi to čudno igro.

Že od daleč vas mami piskanje piščali narejenih iz bambusa. Vsako toliko časa pretrga to čudno muziko zamolklo odie-

kovanje bobnov arabskih pripovedovalcev, ki tam čepe in pripovedujejo za majhen denar povesti mimoidočim. Goste gruče radovednega ljudstva se gnetejo na vsakem sejmu okoli skupine magikov. Kdor bi rad kaj videl, se seveda ne sme strašiti nesnage in mrčesa, ki gomazi na njih razgaljenih telesih. Vzlic vsemu, kar so doslej pisali in govorili o umetnosti kačjih krotilcev, vendar vzbuja ta čudna igra strupenih kač v slednjem Evropcu dojem nekakšne misterije, ki se ne dá pojasniti. In ne samo ljudje, ki iz gole radovednosti, ampak tudi takšni, ki z znanstvene strani poizkušajo rešiti ta fenomen, priznavajo, da tu ne gre samo za dresuro živali. Morda je vmes magika, morda hipnoza... Med krotilec in kačo utegne biti neka skrivnostna zveza, nem sporazum, ki se glasi: »Pokorila se ti bom tako dolgo, dokler je tvoja volja močnejša od moje.«

Krotilci kač se že od mladih nog urijo v tej nevarni umetnosti. Oni gredo v džungle in tam na čudnem in nevarnem bojišču preizkušajo moč svoje volje s kobrino voljo. Oče, kačji krotilec, položi pred svojega otroka kačo. Kača in otrok se gledata drug drugega. Kdor pogled

drugega dalj časa vzdrži, je zmagovalec. Če otroku uspe, da priklepa kačo tako dolgo s svojim pogledom, dokler ji ne natakne na vrat lesenega precepa, je nevarna moč kače zlomljena. Če pa otrok le enkrat trenje z očmi, je izgubljen, zakaj strup kobre že čez nekaj minut usmrti človeka. Ako pa človek le enkrat premaga kobro, potem si je lahko v svešči, da mu bo poslušna in da se bo graciozno zvižala po taktu njegove muzike, dokler ne začuti, da je njena volja močnejša od volje njenega krotilca. Ali je to torej hipnoza ali misteriozna magika, ki si je Evropec ne more pojasniti? Kdo bi mogel odgovoriti na to vprašanje? Morda niti ne sami indijski in arabski kačji krotilci, ki spravijo po takih primitivne muzike nevarne kobre pokonci, da v teh takih kakor pijane zvižajo svoja nevarna telesa, polna smrtonosnega strupa...

Za ozdravljenje krize.

»Veste li, kako bi se dalo danes prav dobro zaslužiti? Če bi se žene kupovale po oni ceni, kolikor so v resnici vredne in se prodajale po ceni, kolikor se cenijo same!«

Lastnega otroka sežgal na grmadi.

V neki vasi blizu Plznja je izvršil te dni 24letni kmet Franc Gregor strašen zločin. V navzočnosti svoje 16letne ljubice, neke slaboumnice, je sežgal v gozdu blizu vasi na veliki grmadi svojega in njenega enoletnega otroka. Mladi materi je zagrozil, da bo tudi njo vrgel v ogenj, če bo klicala na pomoč. Ko je bil otrok že mrtev, je zločinec odšel, nakar šele si je nesrečna mati upala poklicati ljudi iz bližnje vasi. Ko so vaščani prišli na kraj zroznega zločina, je bilo trupelce že popolnoma spečeno in sežgano. Takoj so pričeli iskati zverinskega očeta, ki so ga kmalu našli obešenega v bližini na nekem drevesu.

Japonska svila se izdeluje v Ameriki.

Kakor je znano, ima New York največ industrij. V zadnjem času pa je prevzel prvo mesto tudi v industriji svile. Marsikdo ne ve, da se japonska svila izdeluje v — New Yorku. Sviloprejkine kokone pošiljajo v ogromnih transportih iz Japonske v New York, kjer jih predelujejo v svilo. Ameriška produkcija svile že daleč prekaša japonsko.

Mali oglasi

Razno

SENO, SLADKO
za krave in konje, balo že po Din 36.—, ter suh rezan les: deske, stolbe, letve, stebre in lepe krajnike, 4 m dolge, dobite poceni v lesni trgovini Albin Čeh, Maribor, Betnavska cesta 4. — 1393

ZGUBIL
se je pred par dnevi velik rjav, mlad pes. Kdor bi o njem kaj vedel naj lavi, odonosno odda proti nagradi v gostilni »Mesto Ljutomer«, Vetrinjska ulica. — 1387

VRTNARSTVO IV. JEMEC
Prešernova ulica.
nud: vrtnice nizke, visoke, plezalke, Prunus triloba, magnolije, Hibiscus, glicinije, Vitis, Veitschi, cepilne zgodnje breskve in marelice, dalije, kane, orjaške jagode, tulipane, Anemone Pfloks, Canbreclja. Dobl se roženko, najboljšo gnojilo za ločnice, kompostno zemljo za presejevanje cvetlic, zelenjadne sadike itd. — 1008

ALBERT VICEL

trgovina s kuhinjsko opremo, hišnimi potrebščinami, emailirano, pločevinasto, vitlo in aluminijevo posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo, Maribor, Gosposka ulica 5. — 1269

PREVODE DOKUMENTOV
iz nemškega in italijanskega v slovenski jezik in obratno, izvršuje in overovlja zapriščeni sodni tolmač F. Bratoš, Maribor, Meljska cesta št. 40. — 1230

MARTIN SAFRAN,
sobo, črkoslikar, pleskar in ličar, Maribor, Slovenska ul. 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. — 1190

POHIŠTVO
lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Založba pohištva združenih mizarjev, Vetrinjska ul. 22, nasproti tvrde V Weixl.

Spomnite se CMD

Stanovanje

STANOVANJE,
sobo in kuhinjo, v sredini mesta oddan mirni stranki s 1. majem. Naslov v upravi »Večernika«. — 1392

Kupim

KUPIM RABLJEN PISALNI STROJ
pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na upravo lista pod »Stroj«. — 2000

Sobo odda

OPREMLJENO SOBICO
s posebnim vvhodom in elektriko oddam. Trdinova ulica 2, Melje. — 1320

Pouk

UČITELJICA KLAVIRJA
išče gospodične po štiriletnem pouku. Vaje na domu učiteljice. Naslov v upravi lista. — 1391

PRAV DOBER ŠOLSKI USPEH
lahko dosežete Vaši otroci s pomočjo dobrega instruktora. Ponudbe na upravo pod »Dipl. učitelj«. — 1127

Prodaj

HISO
s posestvom in 4 stanovanji prodam. Naslov v upravi »Večernika«. — 1311

POSTELJO
novo, prodam takoj poceni. Naslov pove uprava lista. — 3000

Dame!
Kako se boste spomnili obleke? Velika izbira MODNIH LISTOV v knjigarni

Tiskovne zadruga
Maribor, Aleksandrova c. 13

Kolje

rezano 1000 komadov Din 180.—, cepano 1000 komadov Din 280.— prodaja v vsaki množini

„DRAVA“ D. D.

Maribor, Meljska cesta 91. — 1303

Zahvala

Za vse dokaze iskrenega sožalja in sočutja ob smrti naše ljubljene, nepozabne žene, ozir. matere itd., gospe

Franciške Meglič
posestnice

se vsem iskreno zahvalujemo. Posebno zahvalo izrekamo čast. gg. duhovniku, č. usmilj. sestram, ženski zvezi, Glasbenemu in pevskemu društvu kakor tudi za ganljive besede v slovo, darovalcem cvetja, ter vsem, ki so drago pokojnico spremlili k večnemu počitku.

Pobrežje pri Mariboru, 19. aprila 1933.

Zalujoči ostali.